

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Bergen, 3.6.2015

Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland
Tverrgt. 4/6
5017 Bergen
Tlf: 55 33 58 14/911 48 154
hordaland@njff.org

Uttalelse til søknad om bygging av Bjørneklettbotn kraftverk

Viser til søknad fra Småkraft AS om bygging av Bjørneklettbotn kraftverk i Haugsdalselva, Masfjorden kommune, NVE saksnr.: 201103297. Utbygger vil etablere et inntak på kote 320 og kraftstasjon på kote 100, og vannet vil slippes ut av kraftverket like ovenfor naturlig vandringshinder i anadrom strekning (kote 70). I tillegg skal det overføres vann fra Bjørneklettbekken til driftstunellen gjennom en sjakt, og forventet årsproduksjon er 19,1 GWh.

I følge konsekvensutredningene fra Multiconsult (2014)/Rådgivende biologer (2008) vil tiltaket ha *"ubetydelig til liten negativ konsekvens for fisk og ferskvannsbiologi på anadrom strekning, og liten negativ konsekvens på ikke-anadrom strekning"*. Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Hordaland er dessverre uenige i denne vurderingen, og vil utdype dette nærmere i denne høringsuttalelsen.

Stor verdi og potensial for anadrom fisk

Haugsdalselva er et viktig vassdrag for sportsfiske i Hordaland. Elva har en livskraftig sjørretbestand, og en laksebestand som er under etablering. Vassdragets anadrome strekning har fått stor verdi av Rådgivende biologer.

Minkende sur nedbør er antakeligvis hovedårsaken til etableringen av villaks i elven, og dette er en positiv trend som ser ut til å fortsette. Tre av naboelvene blir allerede kalket eller er under igangsetting for kalking i statlig regi for å opprettholde eller bygge opp stammer av villaks, dette gjelder Frøysetelva, Modalselva og Ekso. Haugsdalselva er også en klar kandidat for kalking i statlig regi med tanke på å opprettholde og videreutvikle laksebestanden i elven.

Vi ønsker å påpeke at det ikke foreligger informasjon i søknaden/miljørapporten som viser utviklingen av laks- og sjørretbestandene siden 2009, og vi etterlyser oppdaterte data som kan gi et mer helhetlig bilde av dagens tilstand for de anadrome fiskebestandene.

Sagfossen er i dag et naturlig vandringshinder i elven for laks og sjørret. Denne er imidlertid av slik størrelse at det relativt enkelt vil kunne etableres en laksetrapp i fossen, som vil

NORGES JEGER- OG FISKEFORBUND

utvide den anadrome strekningen. Store deler av elven ovenfor vandringshinderet har gode gyte- og oppvekstområder for laks og sjøørret, og det er gode grunner til å forvente at en utvidelse av den anadrome strekningen vil medføre en økning i elvens produksjonsareal og dermed også størrelsen på fiskebestandene. Det er allerede etablert laksetrapper med positiv effekt i naboelvene Modalselva, Ekso og Frøysetelva.

Generelt om utviklingen av laks og sjøørret

Den atlantiske laksen er i tilbakegang i Norge, og innsig av laks til norskekysten er mer enn halvert fra 1983 til 2013. Hordaland er et av de fylkene med dårligst status ifht. utviklingen, mye av det skyldes negativ påvirkning fra oppdrett. Vannkraft er og en faktor som påvirker bestandene negativt i følge Vitenskapelig råd for lakseforvaltning, og det bidrar også til å gjøre bestandene mer sårbare ovenfor andre trusler som bl.a. sur nedbør/dårlig vannkvalitet.

Fangstene av sjøørret på Vestlandet har blitt kraftig redusert i perioden 2004–2013, i følge Miljødirektoratet (nettartikkel 9.4.2014). I enkelte områder er bestandene nå truet av utryddelse, med lakselus som regnet som den største, kjente trusselen særlig i regioner med høy oppdrettaktivitet.

Det er et nasjonalt mål å bevare ville bestander av anadrom laks og sjøørret, og at de skal opptre i levedyktige bestander med høstbart overskudd. Dessverre går trendene i feil retning, og det er viktigere enn noen gang å ta vare på de bestandene vi har som er levedyktige, samt innføre tiltak for å utvikle disse i en positiv retning.

Vi mener at føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9 bør veie svært tungt i saker som berører anadrom laksefisk.

Konsekvenser av Bjørneklettbotn kraftverk

Bjørneklettbotn kraftverk vil ha utløp fra kraftstasjon like ovenfor anadrom strekning. Det betyr at utfall/stans i kraftverket vil få umiddelbare, negative konsekvenser for vannføringen på anadrom strekning. Erfaring viser at slike driftsstanser skjer jevnlig, og når vannet forsvinner raskt er det svært uheldig for alle stadier av anadrom fisk på strekningen.

I tillegg til at fremtidig driftstans i kraftverket vil utgjøre en stor risikofaktor for den nåværende anadrome strekningen i Haugsdalselva, vil utbyggingen av Bjørneklettbotn kraftverk sette en effektiv stopper for fremtidig utvikling av denne elven som et viktig vassdrag for laks og sjøørret. Vi har vist til at elven har et stort potensial som kan realiseres bl.a. med kalkingstiltak og etablering av en laksetrapp i Sagfossen. Utbyggingen vil også sette en stopper for fremtidig bruk av elven ovenfor fossen i kultiveringsøyemed som f.eks. rognplanting.

Konklusjon

Haugsdalselva er et viktig vassdrag for sportsfiske i Hordaland, og har et stort utviklingspotensial knyttet til anadrom fisk i vassdraget. Med de rette tiltak (kalking, laksetrapp) kan Haugsdalselva bli et svært viktig vassdrag for laks og sjøørret i fremtiden. Dagens trender viser en negativ utvikling av anadrom laksefisk på Vestlandet, og det er viktig at vi tar de rette grepene der vi kan for å snu denne utviklingen.

Utbygging av Bjørneklettbotn kraftverk vil sette en effektiv stopper for fremtidig bestandsutvikling av anadrom laksefisk i elven, og vil også medføre en uakseptabel risiko for den nåværende anadrome strekningen. Forventet kraftproduksjon på 19,1 GWh er liten sett i lys av dette, og kan ikke veie opp for de negative konsekvensene av tiltaket. NVE bør derfor avslå søknaden om konsesjon fra Småkraft AS.

Vennlig hilsen

Alv Arne Lyse
Fylkessekretær
NJFF Hordaland

Johanna Myrseth Aarflot
Fylkeskoordinator
Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland

Kopi til:

Naturvernforbundet Hordaland
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland Fylkeskommune
Masfjorden kommune